

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3508/2024
16.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... .., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Дејан Антељ, адвокат из ..., против туженог АД "Електропривреда Србије", Београд, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5249/2023 од 09.05.2024. године, у седници одржаној 16.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5249/2023 од 09.05.2024.године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 5249/2023 од 09.05.2024. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом накнаде трошкове ревизијског поступка од 49.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиоца и ПД за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен "Колубара" д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.159, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 3. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 15.06.2015. године, закљученог

између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.209, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 1. Анекса Уговора о раду бр. ...-.../...-... од 10.01.2019. године, закљученог између парничних странака, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.407, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. ...-.../... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.074, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. ...-... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1952, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 3. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 15.06.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.230, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 1. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 21.06.2016. године, закљученог између тужиоца и туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.405, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ГГ из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. .../.../... од 05.08.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.940, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље ДД из ..., којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. .../.../... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиље и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.705, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом десетим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 5249/2023 од 09.05.2024. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу првом изреке, тако што је усвојио тужбени захтев тужиоца АА из ... да се утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу

кофицијента посла од 2.159, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу другом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ... да се утврди да је ништава одредба члана 3. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 15.06.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.209, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу трећем изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ... и утврђено да је ништава одредба члана 1. Анекса Уговора о раду бр. ...-.../...-... од 10.01.2019. године, закљученог између парничних странака, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.407, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом четвртим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу четвртом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца ББ из ... и утврђено да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. ...-.../... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.074, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом петим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу петом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца ВВ из ... и утврђено да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. ...-... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1952, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом шестим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу шестом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца ВВ из ... и утврђено да је ништава одредба члана 3. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 15.06.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.230, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом седмим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу седмом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца ВВ из ... и утврђено да је ништава одредба члана 1. Анекса Уговора о раду бр. .../... од 21.06.2016. године, закљученог између тужиоца и туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.405, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом осмим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу осмом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца ГГ из ... и утврђено да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. .../.../... од 05.08.2015. године, закљученог између тужиоца и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.940, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом деветим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1923/23 од 18.09.2023. године, у ставу деветом

изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиље ДД из ... и утврђено да је ништава одредба члана 4. Анекса Уговора о раду бр. .../.../... од 05.02.2015. године, закљученог између тужиље и правног претходника туженог, у делу у ком је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.705, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом десетим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу десетом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 06.12.2023. године, тако што је тужени обавезан да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 511.875,00 динара. Ставом једанаестим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове другостепеног поступка од 297.000,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиоци су доставили одговор на ревизију туженог.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/11...18/20) у вези одредбе члана 92 Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23) прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интреса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради ујадначавања судске праксе, као и кад је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају је потребно уједначавање судске праксе о оцени законитости предметних одредби анекса уговора о раду закључених између парничних странака, па су испуњени услови прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, за одлучивање о посебној ревизији туженог.

На основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сви тужиоци су били запослени у организационом делу "Колубара метал", које је било посебно правно лице до 31.12.2013. године, када је, статусном променом, припојено предузећу ПД РБ "Колубара" д.о.о. а то предузеће је 01.07.2015. године припојено туженом ЈП ЕПС "Београд". На основу понуде послодавца, сви тужиоци су у фебруару 2015. године закључили анексе уговора о раду, којима су, између осталог, утврђени коефицијенти за

обрачун основне зараде тужилаца. Претходно је послодавац 16.01.2015. године донео Одлуку о измени и допуни Одлуке о организацији и систематизацији послова РБ "Колубара" д.о.о. Лазаревац, и Огранак "Колубара метал" Вреоци, бр. 2-01-186, а потом 30.01.2015. године, Одлуку о изменама Одлуке о коефицијентима послова РБ "Колубара" д.о.о. Лазаревац бр. 2-01-414, која је истог дана ступила на снагу. Овим општим актима послодавца предвиђена је измена у систематизацији радних места као и коефицијенти за обрачун основне зараде сваком од радних места, у складу са којима су тужиоци закључили анексе уговора о раду у односу на које траже ништавост у делу којим је утврђен коефицијент за обрачун њихових основних зарада. Разлози за ништавост, по мишљењу тужилаца, су: да је одредбом члана 58.став 2. Колективног уговора РБ "Колубара" д.о.о. од 07.02.2013. године предвиђено да се промена коефицијената посла у методологији не може мењати без писменог образложења послодавца и сагласности синдиката; да је Одлуком о коефицијентима повређен општи акт послодавца – Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије и то члан 32. по ком се не може вршити промена коефицијента без писане сагласности синдиката; да општи акт туженог – Одлука на основу којих су измењени уговорени услови рада нису објављени; да су спорни анекси уговори о раду дискриминаторни у односу на њих.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужилаца одбио, применом одредбе члана 104. став 2., 177, 172, 193. став 1. Закона о раду и одредбе члана 103. став 1. и 109. став 1. Закона о облигационим односима, налазећи да су предметни анекси уговора о раду закључени у законитој процедури и да нема законом предвиђених разлога за ништавост конкретних чланова тих анекса, које тужиоци сматрају незаконитим. По оцени првостепеног суда, у конкретном случају, на запослене "Колубара метал" д.о.о. који су преузети од стране РБ "Колубара" д.о.о. није примењиван Колективни уговор РБ "Колубара" д.о.о. од 07.02.2013. године, већ Колективни уговор послодавца претходника, како је утврђено Уговором о припајању, а с тим у вези, обавеза је послодавца следбеника да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, на основу одредбе члана 150. Закона о раду. Даље, првостепени суд је закључио да није постојала обавеза за прибављање сагласности синдиката при доношењу Одлуке о коефицијентима послова која је ступила на снагу 30.01.2015. године, имајући у виду да је Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 15 од 06.02.2015. године и ступио на снагу наредног дана, 07.02.2015. године, дакле након доношења Одлуке од 30.01.2015. године, са изменом од 02.02.2015. године, те с тим у вези, тужени није био дужан да примењује или да узме у обзир одредбе Колективног уговора који није ступио на снагу. Наводе тужилаца да су спорни анекси уговора о раду дискриминаторни у односу на њих првостепени суд сматра неоснованим, јер тужиоци нису приложили нити предложили било какав доказ којим би доказали ту тврдњу, односно да не остварују за исти рад или рад исте врсте исту зараду као други запослени код туженог. Супротно томе, из изведених доказа током поступка није утврђено да други радници остварују већу зараду од тужилаца, односно да им се зарада обрачунава по већем коефицијенту у односу на зараде тужилаца, у смислу одредбе члана 104. став 3. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је тужбени захтев тужилаца усвојио, утврђујући ништавост одредби анекса уговора о раду које су предмет овог спора, применом одредбе члана 104., 147. и 150. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 ... 75/14). По оцени другостепеног суда, супротно закључку првостепеног суда да су ирелевантни наводи тужиоца да Одлука о

кофицијентима није донета у складу са Посебним колективним уговором Електропривреде Србије, који је у члану 32. предвидео да се промене коефицијента не могу вршити без сагласности синдиката, другостепени суд налази да понашање послодавца супротно одредбама потписаног Колективног уговора, до његовог ступања на снагу, представља злоупотребу овлашћења. По оцени другостепеног суда, чињеница је да ПКУ ПД РБ "Колубара", који је био на снази у време доношења Одлуке о коефицијентима од 30.01.2015. године и ПКУ за Електропривреду Србије ("Службени гласник РС", бр. 15/15), садржи идентичне одредбе којим се послодавцу забрањује да самостално утврђује коефицијенте и да је послодавац претходник искористио то што наведени ПКУ није ступио на снагу тако што је предметном Одлуком изменио коефицијенте, без сагласности синдиката, што указује на његово противправно понашање на штету запосленог. Ово посебно код чињенице да се закони и други општи акти, према правилима из члана 196. Устава Републике Србије, објављују пре ступања на снагу, а ступају на снагу најраније од осмог дана од дана објављивања и могу да ступе на снагу раније само ако за то постоје нарочито оправдани разлози утврђени приликом њиховог доношења. Другостепени суд налази да су побијани чланови анекса уговора о раду закључени на основу Одлуке о изменама Одлуке о коефицијентима послова у ПД РБ "Колубара" од 30.01.2015. године, која је донета супротно одредбама ПКУ ПД РБ "Колубара" и ПКУ за Електропривреду Србије ("Службени гласник РС", бр. 15/15) и да су због тога ништави.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, погрешно применио материјално право.

Измена уговора о раду прописана је одредбом чланова 171.-174. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 ... 75/14), тако што послодавац може запосленом да понуди измену уговорних услова о раду, у смислу одредбе члана 171. тог Закона, и то: 1) ради премештаја на други одговарајући посао, због потребе процеса и организације рада; 2) ради премештаја у друго место рада код другог послодавца у складу са чланом 173. овог Закона; 3) ради упућивања на одговарајући посао код другог послодавца у складу са чланом 174. овог Закона; 4) ако је запосленом који је вишак обезбедио остваривање права из члана 155. став 1. тачка 5. овог Закона; 5) ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду у складу са чланом 33. став 1. тачка 11. овог Закона; 6) у другим случајевима утврђеним законом, општим актом и уговором о раду.

На основу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништав ако циљ повређеног правила и закон не упућују на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго. На ништавост суд пази по службеној дужности и на њу се може позивати свако заинтересовано лице, у смислу одредбе члана 109. став 1. истог Закона.

У конкретном случају, сви тужиоци су били запослени у предузећу "Колубара метал" које је престало да постоји припајањем, 31.12.2013. године, ПД РБ "Колубара" д.о.о., а то предузеће је 01.07.2015. године припојено туженом. Имајући у виду да коефицијенти за обрачун зарада тужиоцима који су били одређени на основу општих аката "Колубара метал", а који су престали да важе протеком годину дана од дана промене послодавца у смислу одредбе члана 150. Закона о раду, више нису могли да

буду у примени, следи да је тужени био дужан да са тужиоцима закључи предметне анексе уговора о раду ради утврђивања коефицијената за обрачун њихових зарада. Због тога је тужени, у законом прописаном поступку, најпре донео Одлуку о изменама одлуке о систематизацији од 16.01.2015. године, којом су формирана радна места са описима послова за запослене који су преузети (међу којима су и тужиоци), а потом је донео и Одлуку о коефицијентима послова, која је ступила на снагу 30.01.2015. године, са исправком од 02.02.2015. године, у складу са општим актима послодавца правног следбеника за новоформирана радна места. Са тужиоцима су, на основу те Одлуке, закључени предметни анекси уговора о раду у поступку и на начин прописан одредбама чланова 171. и 172. Закона о раду. Дакле, ради се о утврђивању (а не о промени) коефицијената за обрачун зараде, па су с тим у вези, тужиоци били дужни да докажу да други радници, који су распоређени на иста радна места остварују вишу зараду од њих, супротно одредби члана 104. став 2. Закона о раду, а у погледу те чињенице тужиоци нису предложили нити приложили било какав доказ. Због тога тужени основано у ревизији указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

На основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му припада право на накнаду трошкова тог поступка, на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије од 49.500,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе. Трошак на име ПДВ-а туженом није признат, јер није приложио рачун о извршеној адвокатској услузи за поднету ревизију, на основу одредбе члана 42. став 1. и 2. Закона о порезу на додату вредност ("Службени гласник РС", бр. 84/04 ... 138/22).

На основу одредбе члана 165. став 2. и 154. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**